

THƯ MỤC

TẠP CHÍ KIẾN TRÚC SỐ 270 NĂM 2017

Trung tâm Thông tin Thư viện trân trọng giới thiệu Thư mục Tạp chí Kiến trúc số 270, tháng 10 năm 2017.

1. Di sản đô thị - Thế mạnh để phát triển trung tâm Thủ đô Hà Nội/ Emmanuel Cerise// Tạp chí Kiến trúc .- Số 270 .- 10/2017 .- Tr. 18 – 22

Tóm tắt: Bài viết nghiên cứu các vấn đề liên quan đến bảo tồn và phát huy giá trị di sản đô thị; Nghiên cứu bảo tồn khu phố Pháp; và dự án cải tạo mẫu một biệt thự Pháp.

Từ khóa: Di sản đô thị; Thủ đô Hà Nội; Khu phố Pháp; Biệt thự Pháp

2. Ứng xử với di sản đô thị: Đề xuất cải tạo các vòm cầu bên dưới đường dẫn lên cầu Long Biên – Hà Nội/ Nguyễn Việt Huy// Tạp chí Kiến trúc .- Số 270 .- 10/2017 .- Tr. 26 – 29

Tóm tắt: Mỗi sản phẩm do con người tạo ra, bao gồm một công trình, tác phẩm nghệ thuật hay sản phẩm kỹ thuật... được sinh ra trong một thời kỳ nhất định, được hình thành trong quá trình tiến hóa của đô thị, được chứng kiến những biến đổi diễn ra trong lịch sử, có giá trị lịch sử – văn hóa – kiến trúc cùng giá trị vật chất – kỹ thuật, cần được chúng ta coi đó là những di sản đô thị. Những di sản đó cần được ứng xử một cách khoa học nhất, cần được duy trì, bảo tồn và phát triển, quan trọng nhất phải đem lại cuộc sống cho di sản để tích lũy thêm những giá trị mới – làm giàu thêm ký ức của đô thị, của TP. Tuyến đường sắt đi lên các tỉnh phía Bắc (từ Thủ đô Hà Nội) cũng là một trường hợp như vậy. Công trình giao thông này được xây dựng bởi người Pháp từ thời kỳ thuộc địa, đã chứng kiến bao thăng trầm của lịch sử, chứng kiến rất nhiều sự biến đổi cũng như quá trình xây dựng và phát triển của Thủ đô Hà Nội nói riêng và cả đất nước nói chung. Tổng thể công trình được biết đến với nhiều hạng mục đã đi vào cuộc sống của mỗi người dân thủ đô và cả nước với các hạng mục chính: Ga Hàng Cỏ (Ga Hà Nội), các vòm cầu bên dưới đường dẫn lên cầu Long Biên (chạy dọc theo tuyến đường Phùng Hưng xuyên qua khu phố cổ Hà Nội). Một hạng mục quan trọng nhất là cây cầu Long Biên – dường như một biểu tượng không thể thiếu của Thủ đô Hà Nội. Gần đây, nhận thức được việc ứng xử với di sản đô thị này chưa thực sự đúng mức, đặc biệt là 131 vòm cầu bên dưới đường dẫn lên cầu Long Biên, TP Hà Nội đã đề xuất việc nhìn nhận lại về di sản này, trả lại cuộc sống cho những không gian đó, biến không gian “chết” thành những không gian sinh hoạt văn hóa, kinh tế, cộng đồng hữu ích nhất, hòa nhập với hơi thở của thời đại.

Từ khóa: Di sản đô thị; Vòm cầu; Cầu Long Biên

3. Hà Nội & câu chuyện “Đô thị có trí nhớ”/ Nguyễn Phú Đức// Tạp chí Kiến trúc .- Số 270 .- 10/2017 .- Tr. 30 – 33

Tóm tắt: Đòi người ai cũng có quá khứ, kỷ niệm trong ký ức liên quan đến nơi chốn một cách tự nhiên. Nhớ mãi – không thể quên, vui hay buồn đều tác động tới cuộc sống hiện tại của từng người, thành sức mạnh, niềm tự hào hoặc ngược lại... Nếu như ở nông thôn, hình ảnh công làng, bến nước, con đò, cây đa, lũy tre xanh, hàng dừa... gợi nhớ đến làng quê quen thuộc; thì ở đô thị, trong tiềm thức của mỗi con người sinh ra và lớn lên tại phố thị lại là những nét đặc trưng khác biệt. Đó không chỉ là những giá trị riêng lẻ mà còn là sự liên kết trong tổng quan chung những giá trị vật thể và phi vật thể được tạo thành từ quá trình phát triển đô thị, tạo nên những dấu mốc hình ảnh minh chứng cho cả quá trình – trí nhớ của đô thị đó. Trong phạm vi bài viết xin đề cập đến các giá trị vật thể. Những giá trị di sản vật thể tạo nên hình ảnh đô thị bao gồm: Kiến trúc đô thị, kiến trúc cảnh quan và kiến trúc công trình.

Từ khóa: Đô thị; Kiến trúc đô thị; Kiến trúc cảnh quan; Kiến trúc công trình

4. Xây dựng hệ thống tiêu chí đánh giá di sản kiến trúc thuộc địa Pháp ở Hà Nội/ Trần Quốc Bảo// Tạp chí Kiến trúc .- Số 270 .- 10/2017 .- Tr. 34 – 39

Tóm tắt: Trong nhiều năm qua, chúng ta đã chú trọng đến phát triển kinh tế, phát triển đô thị Hà Nội mà chưa chú trọng tới việc bảo tồn di sản kiến trúc. Chính cách nhìn nhận có phần thiên lệch này làm cho bộ phận di sản kiến trúc thuộc địa Pháp đang xuống cấp theo thời gian, bị xâm hại, thậm chí đã biến mất một phần bởi bàn tay con người. Điều này đã làm mất đi không chỉ những giá trị hữu hình mà cả những giá trị về lịch sử, văn hóa, xã hội và cộng đồng, khiến cho thế hệ mai sau không thể hiểu hết về quá trình phát triển của Hà Nội. Những kinh nghiệm của quốc tế và Việt Nam trong thời gian gần đây cho thấy quá trình phát triển đô thị muốn trở thành thực sự bền vững thì phải gắn với quá trình bảo tồn những đặc trưng của đô thị, trong đó có việc bảo tồn các di sản kiến trúc. Tuy nhiên muốn công tác bảo tồn di sản được tiến hành thuận lợi và hiệu quả thì việc đánh giá giá trị các công trình di sản cần được tiến hành trước một bước. Do việc chưa định hình được hệ thống tiêu chí đánh giá di sản kiến trúc thuộc địa mà ở nhiều thành phố ở Việt Nam vẫn chưa hoạch định được chiến lược bảo tồn và chưa đưa ra được quy chế bảo tồn di sản kiến trúc thuộc địa Pháp.

Từ khóa: Di sản kiến trúc; Kiến trúc thuộc địa Pháp; Hà Nội

5. Ký ức Sài Gòn - Chợ Lớn xưa/ Ngô Minh Hùng// Tạp chí Kiến trúc .- Số 270 .- 10/2017 .- Tr. 44 – 47

Tóm tắt: Đô thị Sài Gòn – TP HCM với hơn 300 năm phát triển đã và đang chứa đựng một quỹ di sản kiến trúc đồ sộ và quý giá, đặc biệt trong không gian của một đô thị sông nước – văn hóa độc đáo. Tuy nhiên, quá trình đô thị hóa đã làm thay đổi bộ mặt quy

hoạch và kiến trúc đô thị trong thời kỳ hội nhập. Hiện tượng xâm hại di sản đô thị có thể thấy qua việc một số công trình di sản bị tháo dỡ cho dự án mới (chẳng hạn, dãy nhà xưởng có tuổi thọ trăm năm dọc kênh Tàu Hủ, rạch Bến Nghé đã hy sinh cho sự hình thành đại lộ Đông Tây). Do đó, tính chất bối cảnh của di sản đô thị phần nào bị rạn vỡ từ chính mức độ tương phản giữa kiến trúc cũ – mới và lai tạp. Cho đến năm 2012, thành phố đã xếp hạng 139 di tích (trong đó có 30 di tích kiến trúc nghệ thuật cấp quốc gia, 47 kiến trúc nghệ thuật cấp Thành phố và 57 công trình đã được nghiên cứu lập hồ sơ xếp hạng). Nhìn chung, hướng bảo tồn đô thị có giá trị di sản của thành phố chủ yếu vẫn dựa trên khung pháp lý cứng như: Luật Xây dựng, Luật Quy hoạch Đô thị, Luật Di sản và các văn bản liên quan; song quá trình áp dụng thực tế còn nhiều bất cập và chậm trễ, dẫn đến sự “biến mất” nhiều giá trị vốn có và làm thay đổi cảnh quan kiến trúc trong một thời gian ngắn (trường hợp: ụ tàu Ba Son, trường Lê Quý Đôn, cụm Nhà khách Chính phủ số 1 Lý Thái Tổ,...). Vì thế, nghiên cứu và tìm kiếm lại hình ảnh Sài Gòn – Chợ Lớn xưa qua “ký ức” cộng đồng và cá nhân sẽ giúp chúng ta hiểu rõ hơn về (giá trị) di sản văn hóa vùng đất đặc trưng Nam Bộ; đồng thời, cung cấp thêm cơ sở cho thành phố trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản kiến trúc đô thị giai đoạn sắp tới.

Từ khóa: Di sản kiến trúc; Sài Gòn; Chợ Lớn; Di sản văn hóa

6. Những khác biệt trong đào tạo ngành Thiết kế Nội thất ở Việt Nam/ Vũ Hồng Cương// Tạp chí Kiến trúc .- Số 270 .- 10/2017 .- Tr. 66 – 71

Tóm tắt: Thiết kế Nội thất (TKNT) là một ngành đặc thù cần đến sự kết hợp khăng khít giữa kỹ thuật và nghệ thuật, trong đó kỹ năng tư duy logic, khoa học và trình độ thẩm mỹ đóng vai trò rất quan trọng. Ngành TKNT là ngành sáng tạo ra những giá trị cho cuộc sống bao gồm: Giá trị thẩm mỹ (đẹp, phong cách, xu hướng...), giá trị sử dụng (sự thoải mái, tiện nghi...) và giá trị cảm xúc (vui vẻ, hạnh phúc...). Ở Việt Nam, ngành TKNT chỉ thực sự phát triển mạnh khoảng một thập kỷ gần đây với sự ra đời của nhiều cơ sở đào tạo có mã ngành TKNT. Phát triển chậm so với nước ngoài, điếm qua tình hình đào tạo ngành TKNT tại Việt Nam và thế giới, chúng ta rút ra một số điếm khác biệt – Như một bài học kinh nghiệm để có cơ sở đổi mới nâng cao chất lượng đào tạo ngành TKNT trong quá trình phát triển và hội nhập.

Từ khóa: Thiết kế Nội thất; Chất lượng đào tạo

7. Phát triển bền vững/ Tạ Anh Dũng// Tạp chí Kiến trúc .- Số 270 .- 10/2017 .- Tr. 76 – 78

Tóm tắt: Chính sách phát triển bền vững hướng tới ba mục tiêu chính: Thỏa mãn nhu cầu đi lên về kinh tế; hướng tới một xã hội công bằng; bảo tồn tài nguyên thiên nhiên, môi trường và hệ sinh thái. Tuy nhiên, ba mục tiêu này luôn ẩn chứa những mâu thuẫn nội tại, dù chính sách phát triển bền vững mong muốn đưa ra cách tiếp cận toàn diện để trốn

tránh những mâu thuẫn đó. Trong bài báo này, tác giả muốn đề cập tới những xung đột cần giải quyết để đạt được ba mục tiêu trên.

Từ khóa: Chính sách phát triển bền vững; Phát triển bền vững

Trung tâm Thông tin Thư viện